

Studieplan 2021/2022

Bachelor i rettsvitenskap

Studiepoeng: 180

Studiets nivå og organisering

Bachelorstudiet i rettsvitenskap er et treårig studium i juridiske emner. Studiet tar sikte på å gi kunnskap om sentrale deler av rettssystemet. Gjennom BA-studium i juss øves studentene i å stille og analysere praktiske og teoretiske rettsspørsmål på bakgrunn av etablert juridisk metode, og i å finne fram til rettskilder og argumenter som kan tillegges betydning når spørsmålene skal løses.

Ved gjennomført bachelorstudium i rettsvitenskap skal kandidatene ha nådd et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstillende de krav som stilles i offentlig og privat virksomhet når det gjelder utøvelse av oppgaver som krever evne til å forstå og anvende regelverket innen nærmere avgrensede områder. Dette inkluderer kunnskap om sentrale deler av norsk rett og om utvalgte deler av internasjonal rett, og evne til å skaffe seg ny juridisk kunnskap. Gjennom studiet skal studentene videre utvikle evnen til faglig samhandling med andre, til rettspolitisk tenkning og til formidling av faglig innsikt.

Bachelorstudiet i rettsvitenskap består av i alt 180 studiepoeng. Det er sammensatt av en rekke emner som undervises fortløpende og hvor det også arrangeres eksamen fortløpende.

Den faglige utviklingen i bachelorstudiet i rettsvitenskap, går dels i bredden. Gjennom studiet blir stadig nye felter av samfunnet og privatlivet belyst juridisk. Dette må imidlertid også forstås som en type fordypning etter som det i sum gir en bedre helhetsforståelse av rettssystemet og sammenhengen mellom reglene.

Studiet bygger i dybden også på en mer direkte måte i det at to fag undervises i to bolker (to emner). Det er faget forvaltningsrett og faget kontraktsrett. Disse fagene undervises begge i første år, og tas opp igjen i henholdsvis andre og tredje studieår. Andre gang disse fagene settes på studieplanen, vil fagene bli mer utdypende belyst og undervisningen vil forutsette og ta utgangspunkt i det som ble lagt fram første gang fagene ble undervist.

Den mest grunnleggende måten bachelorstudiet fungerer utdypende på, er imidlertid med hensyn til juridisk metode. Det skjer for det første gjennom at faget juridisk metode undervises i første studieår og tas opp igjen på tredje studieår hvor problemstillingene utdypes i forhold til første studieår. På tredje studieår vil studentene ha nødvendig forutsetning for en fordypning gjennom de kunnskapene de i løpet av studiet har fått om praktiske juridiske eksempler. Ut over dette vil metoden være implisitt i den undervisningen som gis i de praktiske fagene, slik at studentene gradvis utvikler en mer bevisst og fortrolig holdning til metodespørsmål.

Emnene som undervises første år, gir en grunnleggende innføring i juridisk metode og inneholder emner både fra det privatrettslige og offentligrettslige området. Emnene i løpet av andre undervisningsår, er konsentrert rundt emner innen det privatrettslige området, mens tredje studieår inneholder emner fra det offentligrettslige området.

Læringsutbytte

Kunnskaper

- Ha kunnskap om juridiske begreper, metode og verdier
- Ha kunnskap om sentrale privatrettslige rettsområder
- Ha kunnskap om sentrale offentligrettslige rettsområder
- Ha grunnleggende kunnskap om sammenhengen mellom internasjonal og nasjonal rett og om retten i et historisk perspektiv

Ferdigheter

- Kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger på en selvstendig måte
- Kunne identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold
- Kunne tilegne seg ny juridisk kunnskap
- Kunne argumentere tydelig og presist for et rettslig standpunkt

Generell kompetanse

Ved gjennomført bachelorstudium i juss skal kandidatene ha nådd et kunnskaps- og ferdighetsnivå som gjør dem i stand til å mestre spesialiserte juridiske arbeidsoppgaver, derunder å finne frem til rettskilder og å anvende regelverket for å løse nye rettslige problemer. Dette inkluderer i tillegg til kunnskap om sentrale deler av norsk rett også kunnskap om utvalgte deler av internasjonal rett og evne til å skaffe seg ny juridisk

kunnskap. Kandidatene skal også ha nådd et kunnskaps- og ferdighetsnivå som gjør dem i stand til å forstå sammenhenger mellom retten og samfunnet og å reflektere over jussens samfunnsmessige betydning.

Målgruppe

Er du interessert i lov og rett, og tolkning av lover og regler?

Studiet gir kunnskap om sentrale deler av rettssystemet. Studentene øves i å stille og analysere praktiske og teoretiske rettsspørsmål på bakgrunn av etablert juridisk metode, og i å finne fram til rettskilder og argumenter som kan tillegges betydning når spørsmålene skal løses.

Ved gjennomført Bachelor i rettsvitenskap skal kandidatene ha nådd et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstiller de krav som stilles i offentlig og privat virksomhet når det gjelder utøvelse av oppgaver som krever evne til å forstå og anvende regelverket innen nærmere avgrensede områder.

Yrkesmuligheter

Med en bachelorgrad i rettsvitenskap vil man kunne løse oppgaver innen de fleste områder av kommunal og statlig forvaltning (som plan- og bygningsetaten, ligningsetaten, helseforvaltning, skole- og utdanningsvesen og NAV), privat næringsvirksomhet (som for eksempel reiseliv, handel og industri, bank og forsikring m.v) og i organisasjonslivet.

Videre utdanning

Videre masterstudier i rettsvitenskap:

Bachelorgrad i rettsvitenskap fra Høgskolen i Innlandet - Lillehammer kvalifiserer til opptak til det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen. For å kunne konkurrere om opptak der, må søker ha et karaktersnitt på C eller bedre i de karakterbelagte emnene som inngår i opptaksgrunlaget. Se nærmere

Bachelorkandidater fra Høgskolen i Innlandet - Lillehammer som blir tatt opp på de ordinære masterprogrammene i rettsvitenskap, kan ifølge universitetsloven søke om fritak fra eksamener ved de juridiske fakultetene. Fakultetene har gitt forhåndsgodkjenninger som angitt nedenfor:

- a) Bachelorgrad i rettsvitenskap godskrives som 1., 2. og 3. studieår i masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen, se nærmere (kapittel 5).
- b) Enkeltemner i bachelorgraden i rettsvitenskap er forhåndsgodkjent ved Det

juridiske fakultet i Oslo (se tabell i lenken nedenfor for enkeltvis fagoversikt). Det juridiske fakultet i Oslo vurderer for tiden innpasningsmuligheten for bachelorgraden i sin helhet, eventuelt med krav om tilleggsemner, se nærmere

Slik godskriving som omhandles i dette punktet, krever opptak til de ordinære femårige masterprogrammene i rettsvitenskap, og alt opptak til disse programmene går via Samorda opptak.

Bachelor i rettsvitenskap kvalifiserer også til opptak til Master in Public Administration (MPA) ved Høgskolen i Innlandet - Lillehammer.

Relevans for arbeidsliv og videre studier

Bachelorkandidater i rettsvitenskap fra Høgskolen i Innlandet som ønsker å gå videre på masterstudier i rettsvitenskap, kan i følge universitetsloven søke om fritak fra eksamener ved de juridiske fakultetene på bakgrunn av eksamener fra Høgskolen i Innlandet. Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen har forhåndsgodkjent eksamenene i bacheorgraden i rettsvitenskap ved Høgskolen i Innlandet. Det gjelder også en lignende ordning med Juridisk Fakultet ved Universitetet i Oslo. Rekkefølgene på fagene i studiet er imidlertid annerledes ved Juridisk Fakultet i Oslo enn ved Høgskolen i Innlandet /Universitetet i Bergen. Juridisk Fakultet i Oslo har derfor forhåndsgodkjent eksamenene i vår bachelorgrad slik at en bachelorkandidat fra HINN som søker og blir tatt opp til jusstudiet i Oslo gjennom samordnet opptak, vil kunne starte rett i 4. år ved Juridisk Fakultet i Oslo. Opptak til de juridiske fakultetene må skje gjennom Samordna opptak.

NB! Vi gjør oppmerksom på at vi ikke kan garantere fritak fra emner ved andre institusjoner, ettersom institusjone til enhver tid kan gjøre endringer i sine studieplaner som påvirker godkjenning av emner tatt ved HINN.

I tillegg har juridisk fakultet ved Universitetet i Bergen fra og med høsten 2015 opprettet et toårig masterprogram i rettsvitenskap der Høgskolen i Innlandet har fått tildelt en kvote på 18 studenter som søker seg inn på grunnlag av karakterene fra bachelorgraden i rettsvitenskap fra Høgskolen i Innlandet.

Bachelor i rettsvitenskap kvalifiserer også blant annet til opptak til Master i offentlig ledelse og styring (MPA) ved Høgskolen i Innlandet.

Opptakskrav og rangering

Opptakskravet er [generell studiekompetanse](#) eller opptak på grunnlag av godkjent realkompetanse

Søkerne blir rangert iht [Forskrift om opptak til høgre utdanning](#).

Innpass av høyere utdanning

Søkere med Årsstudium i rettsvitenskap kan få vurdert innpass på bakgrunn av tidligere beståtte emner. Søking skjer på ordinær måte gjennom Samordna opptak, og man konkurrerer på lik linje med andre søkere. Vi gjør oppmerksom på at det kan være begrensede plasser på 2. studieår.

Følgende årsstudier fra andre institusjoner kan godkjennes som fritak fra første år Bachelor i rettsvitenskap:

- Høgskulen i Sogn og Fjordane
- Universitetet i Bergen

Øvrige studier og emner vurderes ut fra en faglig vurdering.

Arbeids- og undervisningsformer

Arbeidsformene på hvert emne i studiet vil være slik:

- Selvstudium av kildetekster og lærebøker
- Forelesning
- Gruppearbeid med besøk av lærer
- Kollokviearbeid
- Oppgaveløsning

Normalt vil hvert emne inneholde slike arbeidskrav:

- deltakelse i emne- og skriveseminar, eller undervisning og oppgaveløsning i storgrupper
- skrive, innlevere og få godkjent individuell besvarelse

Vurderingsformer

Evalueringsformer er beskrevet i emnebeskrivelsene. I de fleste emner dreier det seg om skriftlig skoleeksamen. For alle emner gjelder det at eksamensbesvarelsene sensureres av to sensorer, hvorav minst 1 skal være ekstern. Ordinær eksamen avholdes i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes. Ny og utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) arrangeres normalt senest i løpet av påfølgende semester.

Det inngår ikke bacheloroppgave i bachelorstudiet i rettsvitenskap.

Internasjonalisering

Det er foreløpig ikke tilbud om utenlandsopphold i bachelorstudiet i rettsvitenskap.

Kull

2021

Emnestruktur Bachelor i rettsvitenskap

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester						
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)	
JUS1007/2	<u>Examen Philosophicum for jurister</u>	10	O	10						
JUS1002/1	<u>Arve- og familierett</u>	12	O	12						
JUS1001/1	<u>Juridisk metode/rettskildelære</u>	8	O	4	4					
JUS1003/1	<u>Forvaltningsrett I</u>	10	O	4	6					
JUS1005/2	<u>Examen Facultatum for jurister</u>	10	O		10					
JUS1004/1	<u>Kontraktsrett I</u>	10	O		10					
JUS2001/1	<u>Kontraktsrett II</u>	15	O			15				
JUS2002/1	<u>Pengekravsrett</u>	10	O			10				
JUS1006/1	<u>Arbeidsrett</u>	10	O			10				
JUS2003/2	<u>Tingsrett</u>	15	O				15			
JUS2004/1	<u>Erstatningsrett</u>	10	O				10			
JUS2007/2	<u>Western Legal Culture – Comparative History and Theory of Legal Methods</u>	15	O					15		
JUS2006/1	<u>Norske og internasjonale rettslige institusjoner</u>	16	O					13	3	
JUS2008/1	<u>Menneskerettigheter</u>	12	O							12
JUS2005/2	<u>Forvaltningsrett II</u>	17	O							17
Sum:				30	30	30	30	28	32	

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Tilleggsemne

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester	
				Sommer	
JUS1051/1	<u>Dynamisk tingsrett</u>	6	V		6
Sum:					6

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

JUS1007/2 Examen Philosophicum for jurister

Emnekode: JUS1007/2

Studiepoeng: 10

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om tolkning av språklige formuleringer.
- har kunnskap om definisjonstyper og kravene som stilles til disse.
- har kunnskap om deskriptive argumenter og evalueringen av denne argumentstypen.
- har kunnskap om normative argumenter og evalueringen av denne

argumentstypen

- har kunnskap om sentrale filosofiske posisjoner og argumenter, fra antikken til i dag, innenfor følgende områder
  - Etikk (hvordan vi bør leve)
  - Politikk (statens hensikt og moralske grunnlag)
  - Metafysikk (hva som er verdens grunnleggende bestanddeler)
  - Epistemologi (hvilke kilder mennesket har til kunnskap om verden)
- har kunnskap om fremveksten av den moderne vitenskap.
- har kunnskap om oppbygning og krav som stilles til akademiske tekster.

Ferdigheter

Studenten

- kan formulere og begrunne språklige tolkninger.
- kan formulere og evaluere deskriptive og normative definisjoner.
- kan identifisere, re-formulere og kartlegge deskriptiv og normativ argumentasjon.
- kan skriftlig diskutere filosofiske teorier og argumenter.
- kan skrive argumenterende essay.

Generell kompetanse

Studenten

- kan kritisk og selvstendig lese filosofiske tekster som er relevant for deres fagdisiplin.
- kan kritisk og selvstendig forholde seg til tekster som er enten uklare, og/eller bruker definisjoner og/eller argumenterer.
- kan selvstendig utforme en argumenterende tekst.

Innhold

Examen Philosophicum for jurister er sammen med Examen Facultatum for jurister allmenndannende innføringsemner i følgende temaer: språk og argumentasjon; filosofiens historie med spesiell vekt på moral- og politisk filosofi; kontemporær rettsfilosofi; vitenskapsfilosofi.

Examen philosophicum gir en innføring i språk og argumentasjonsteori samt filosofi- og vitenskaps historie med spesiell vekt på moral- og politisk filosofi. Ex Phil belyser spesielt grunnleggende ferdigheter innen forståelse av språk og argumentasjon, og rettens og den juridiske tenkemåtes filosofiske bakgrunn samt den filosofiske bakgrunnen til vitenskaplige spørsmål og aktiviteter som har preget den vestlige kulturen siden antikken.

Examen philosophicum er delt i to deler:

1. Språk og argumentasjon hvor det legges vekt på tolkning, definisjoner og argumentasjonslære.
2. En omfattende del som er en innføring i grunnleggende filosofiske emner fra antikken til i dag.

Arbeids- og undervisningsformer

Gjennom å følge forelesninger, delta i seminarer og veiledninger, samt levere inn skriftlige arbeider og selv studium utvikler studenten både analytiske og kritiske evner samtidig som studenten både får generell kunnskap om emnets temaer og fordypninger på enkelte områder. Det legges vekt på skriftlige arbeider og student deltagelse i forelesninger og seminarer for at studentens individuelle kunnskaper og evner skal utvikles.

Den allmenne språk- og argumentasjonsteorien krever ferdighetstrening, og det vil derfor bli vektlagt konkrete og praktiske oppgaver om dette.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Emnet omfatter fire obligatoriske arbeidskrav som sammen gir eksamensrett:

- Essay innen en nærmere angitt filosofihistorisk problemstilling.
- Oppgavebesvarelse innen språk og argumentasjon.
- Gjennomført digital læringssti i språk og argumentasjon.
- Flervalgsprøve i filosofihistorie (minst 12 av 20 spørsmål må være korrekt besvart).

De skriftlige arbeidskravene utvikler studentens dybdekunnskap om ulike temaer fra emnet og øver studentens analytiske og kritiske evner. Flervalgsprøven garanterer studentens breddekunnskap. Alle fire arbeidskrav må være godkjent for å kunne avlegge eksamen.

Eksamen

Hjemmeeksamen over 4 arbeidsdager.

Ved oppstart av eksamen vil studenten få beskjed om at det innleverte arbeidskravet i filosofihistorie **og det innleverte arbeidskravet i språk og argumentasjon** skal revideres og leveres som eksamen i form av to essayer. Til eksamen kan det bli stilt

tilleggsspørsmål, eller krav, som vil gjelde for eksamensinnleveringen og som ikke gjaldt for arbeidskravet. Det blir gitt en samlet karakter på eksamensmappen. Bestått eksamen krever at både filosofihistoriedelen og språk- og argumentasjonsdelen hver for seg bedømmes som bestått.

Ved gjentak av eksamen må studentene forholde seg til gjeldende eksamensoppgave, og det er ikke sikkert at tidligere arbeidskrav er relevante for denne. Studentene må derfor påregne å skrive nye tekster i forbindelse med eksamen. Tekstene leveres som eksamensbesvarelse, og skal ikke godkjennes som arbeidskrav på forhånd.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS1002/1 Arve- og familierett

Emnekode: JUS1002/1

Studiepoeng: 12

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Kunnskap

Familierett:

Studenten

- har grundig kunnskap om økonomiske virkninger av å inngå ekteskap, med særlig vekt på ektefellers råderett, gjeldsansvar, eiendomsrett og den viktige sondringen mellom eierforhold og formuesordning.
- har grundig kunnskap vedrørende ektefellers underholdsplikt under ekteskapet.
- har grundig kunnskap om formuesforholdet mellom samboere, herunder samboeres råderett og ansvar for gjeld og fastlegging av eiendomsretten til samboeres eiendeler.
- har grundig kunnskap om det økonomiske oppgjøret mellom ektefeller ved separasjon og skilsmisse, med særlig vekt på fordeling av formue og eiendeler (likedeling, skjevdeling, gjeldsfradrag, vederlagskrav og gjenstandsmessig fordeling).
- har grundig kunnskap om det økonomiske oppgjøret mellom samboere ved

samlivsbrudd.

Arverett:

Studenten

- har grundig kunnskap om arverett etter loven og etter testament.
- har grundig kunnskap om grensen mellom livs- og dødsdisposisjoner.
- har grundig kunnskap om gjenlevende ektefelles arve-, skifte- og uskifterettigheter.
- har grundig kunnskap om gjenlevende samboers arve- og uskifterettigheter.
- har grundig kunnskap om livsarvingenes plikt del.

Ferdigheter

Studenten

- kan identifisere og drøfte familierettslige problemstillinger knyttet til avtaleinngåelse og delingsregler i livsfellesskap.
- kan analysere og avveie grunnleggende hensyn i den økonomiske familieretten.
- kan anvende familierettslige regler på praktiske situasjoner.
- kan formulere og formidle kunnskaper om familierettslige problemstillinger.
- kan identifisere, drøfte og ta stilling til arverettslige problemstillinger.
- kan analysere og avveie grunnleggende hensyn i arveretten.
- kan anvende arverettslige regler på praktiske situasjoner.
- kan formulere og formidle kunnskaper om arverettslige problemstillinger.

Generell kompetanse

Studenten

- kan drøfte juridiske spørsmål ut fra både lovfestede og ulovfestede rettskilder.
- kan presentere og argumentere for egne juridiske analyser, vurderinger og konklusjoner.
- kan tilegne seg nye kunnskaper av rettslig karakter.

Innhold

- Familieretten omhandler rettsforholdet mellom ektefeller og samboere, mens arveretten omhandler hva som skal skje med en avdød persons eiendeler og forpliktelser.
- På mange punkter er det en nær sammenheng mellom disse fagene. For det tilfellet at avdøde var gift ved dødsfallet, har gjenlevende ektefelle særlige rettigheter ved fordelingen av avdødes formue. Det samme gjelder i noen tilfeller

for den som var samboer med avdøde ved dødsfallet.

- I familieretten vil de økonomiske rettsvirkninger av inngåelse av ekteskap, samt delingen av ektefellenes formue ved separasjon og skilsmisse stå sentralt. Videre behandles samboeres formues- og gjeldsforhold, og da særlig oppgjør av formuer ved samlivsbrudd.
- I arveretten fokuseres det på reglene om hvem som arver i kraft av loven, og adgangen til å disponere over formuen ved testament. Her er grensen mellom testamentariske disposisjoner (såkalte dødsdisposisjoner) og livsdisposisjoner sentral. Også reglene om livsarvingers plikt del og ektefellers og samboeres rett til arv og uskifte er sentrale temaer i arveretten.
- Rettsforholdet mellom foreldre og barn hører tradisjonelt til innenfor det man i dag anser som en del av familieretten. Dette er imidlertid et tema som ikke behandles i emnet.

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstudium
- Forelesninger
- Emne- og skriveseminar
- Oppgaveseminar
- Gruppearbeid
- Obligatorisk innlevering
- Veiledning

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

2 arbeidskrav:

- Innlevering av kort oppgave i forbindelse med et emne- og skriveseminar (øvelse i faglig skriving).
- Innlevering av individuell besvarelse av en oppgave som i omfang tilsvarer eksamen i emnet.

Begge oppgavene må leveres inn og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg for eksamen.

Eksamen

6 timers individuell, skriftlig skoleeksamen.

Eksamen kan være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, godkjent domssamling utarbeidet av HINN og rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS1001/1 Juridisk metode/rettskildelære

Emnekode: JUS1001/1

Studiepoeng: 8

Semester

Høst / Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om sentrale rettslige begreper om rett, rettsnorm, rettskilde, rettsanvendelse, subsumsjon, skjønn, plikt (påbud, forbud) og kompetanse.
- Har kunnskap om rettskildeprinsippene.
- har kunnskap om identifisering av relevante rettskilder.
- har kunnskap om hvordan man trekker slutning fra rettskilder.
- har kunnskap om skillet mellom presiserende, utvidende, innskrenkende, antitetisk og analogisk tolkning.
- har kunnskap om samordning av slutningsresultater.
- har kunnskap om domstolenes rettsskapende virksomhet.
- har kunnskap om skillet mellom lovfestet og ulovfestet rett.
- har kunnskap om forholdet mellom generelle rettsnormer og individuelle rettslige forpliktelser, herunder slike som er gitt ved avtale.

- har kunnskap om hvordan man drøfter rettslige spørsmål, både generelle (teoretiske) og spesifikke (praktiske).
- har kunnskap om skillet mellom retten de lege lata og retten de lege ferenda.
- har kunnskap om teknikker for å bygge opp og strukturere drøftelser av spesifikke retts spørsmål.

Ferdigheter

Studenten

- kan identifisere rettslige emner og spørsmål.
- kan finne frem til sentrale skrevne rettskilder på papir og gjennom internett.
- kan påvise uskrevne rettskilder.
- kan slutte fra og samordne rettskilder i samsvar med rettskildeprinsippene.
- kan utarbeide en drøftelse av teoretiske rettslige spørsmål og angi mulige løsninger på praktiske rettslige spørsmål.
- kan formidle all tilegnet kunnskap (se ovenfor) på en strukturert, presis og klar måte både skriftlig og muntlig.

Generell kompetanse

Studenten

- kan planlegge og gjennomføre drøftelser og løsninger av rettslige spørsmål.
- kan analysere domspremisser og identifisere de mest sentrale rettskildene og bruken av dem.
- kan analysere eget rettslig resonnement, herunder identifisere rettskildene og bruken av dem.
- kan gjenkjenne fagrelevante kunnskaper og skjelne mellom etablerte og nye kunnskaper på fagområder studenten kjenner.

Innhold

- Sentrale rettslige begreper om rett, rettsnorm, rettskilde, rettsanvendelse, subsumsjon, skjønn, plikt (påbud, forbud) og kompetanse.
- Rettskildesøk.
- Rettskildeprinsippene.
- Relevansprinsippet.
- Slutning fra rettskilder.
- Skillet mellom presiserende, utvidende, innskrenkende, antitetisk og analogisk tolkning.
- Samordning av slutningsresultater.

- Domstolenes rettsskapende virksomhet.
- Skillet mellom lovfestet og ulovfestet rett.
- Forskjellen mellom generelle rettsnormer og individuelle rettslige forpliktelser, herunder slike som er gitt ved avtale.
- Drøftelse av generelle (teoretiske) og spesifikke (praktiske) rettslige spørsmål.
- Skillet mellom retten de lege lata og retten de lege ferenda.
- Oppbygging og strukturering av drøftelser av spesifikke rettsspørsmål.
- Identifikasjon av rettslige emner og spørsmål.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Seminar
- Veiledning i grupper
- Oppgaveløsning
- Selvstudium

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Innlevering av individuell besvarelse av en oppgave som i omfang tilsvarer eksamen i emnet. Denne oppgaven må leveres inn og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg for eksamen.

Eksamen

6 timers individuell, skriftlig skoleeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste beståttkarakter.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det vår 2022 gjort endringer i eksamensform på emnet.

Eksamensformen våren 2022 er individuell skriftlig hjemmeeksamen, 6 timer.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov- forskrifts-, og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS1003/ 1 Forvaltningsrett I

Emnekode: JUS1003/1

Studiepoeng: 10

Semester

Høst / Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hensynene som forvaltningsloven bygger på, forvaltningslovens systematikk.
- har kunnskap om sentrale begreper i forvaltningsloven.
- har kunnskap om kravet om rettssikkerhet i forvaltningsretten.
- har kunnskap om virkeområdet til forvaltningsloven.
- har kunnskap om reglene om inhabilitet.
- har kunnskap om forvaltningens utredningsplikt og partenes rett til å varsles og få uttale seg.
- har kunnskap om retten til innsyn i forvaltningens dokumenter (etter forvaltningsloven og offentleglova).
- har kunnskap om kravene til vedtaks form og begrunnelse.
- har kunnskap om reglene om klage over og omgjøring av forvaltningsvedtak.

Ferdigheter

Studenten

- kan finne frem til, identifisere og formulere forvaltningsrettslige problemstillinger med utspring i forvaltningsloven eller det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling.
- Kan diskutere rettspolitiske spørsmål knyttet til forvaltningens virksomhet, herunder forholdet mellom rettssikkerhet og effektivitet.

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilegne seg ny juridisk kunnskap.
- kan drøfte juridiske spørsmål, uavhengig av om rettsgrunnlaget er lovfestet eller ulovfestet.
- kan identifisere samspill mellom ulike rettsgrunnlag, for eksempel forvaltningsloven og offentleglova.
- kan formidle juridiske analyser, og gi råd og ta standpunkt basert på disse.
- kan presentere og argumentere egne vurderinger og konklusjoner.

Innhold

- Hensynene som forvaltningsloven bygger på, forvaltningslovens systematikk
- Sentrale begreper i forvaltningsloven
- Kravet om rettssikkerhet i forvaltningsretten
- Virkeområdet til forvaltningsloven
- Reglene om inhabilitet
- Forvaltningens utredningsplikt og partenes rett til å varsles og få uttale seg
- Retten til innsyn i forvaltningens dokumenter (etter forvaltningsloven og offentleglova)
- Kravene til vedtaks form og begrunnelse
- Reglene om klage over og omgjøring av forvaltningsvedtak

Ved Høgskolen i Innlandet er forvaltningsrettsfaget delt i to. Forvaltningsrett I handler om saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, og gir en generell innføring i forvaltningsretten som helhet. Forvaltningsrett II (JUS2005) går nærmere inn på resterende delene av forvaltningsretten, altså forvaltningens materielle og personelle kompetanseregler, samt reglene om ugyldighet. Forvaltningsrett II inneholder også to deler av den spesielle forvaltningsretten (miljørett og velferdsrett), som brukes for å illustrere de generelle reglene.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Skriftlig innleveringsoppgave
- Seminarer
- Veiledning i grupper
- Selvstudium

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Innlevering av individuell besvarelse, skriftlig oppgave. Denne oppgaven må leveres inn og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg for eksamen.

Eksamen

- 6 timer skriftlig eksamen
- Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter

På grunn av Koronaviruspandemien ble det vår 2022 gjort endringer i eksamensform på emnet.

Eksamensformen våren 2022 er individuell skriftlig hjemmeeksamen, 6 timer.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Lovsamling og særtrykk
- Domssamling

Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS1005/2 Examen Facultatum for jurister

Emnekode: JUS1005/2

Studiepoeng: 10

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Læringsutbytte

Etter gjennomført emne har studenten grunnleggende:

Kunnskaper

- Kontemporære diskusjoner om hva rett er.
- Normative diskusjoner om hvor langt loven bør gripe inn i samfunnet: temaer som autoritet og forpliktelser; rettslige og moralske rettigheter; frihet, privat sfæren og toleranse. modernitet og lovens utstrekning, inklusiv marxisme og feminisme (rettsliggjøring).
- Normative diskusjoner om kriminelt ansvar og straff.
- Vitenskapsfilosofiske temaer: spesielt diskusjoner om rettsvitenskapens vitenskaplige status.

Ferdigheter

Studenten har videreutviklet sine analytiske ferdigheter og evne til kritisk refleksjon.

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne har studenten oppnådd generell kompetanse på samtidige diskusjoner om hva retten er, samt at hun eller han er kompetente på sentrale normative diskusjoner om rettens utstrekning og kriminielt ansvar og straff. Studenten har også kjennskap til noen grunnleggende vitenskaps filosofiske områder,

Innhold

Examen facultatum for jurister er sammen med Examen philosophicum for jurister allmenndannende innføringsemner i følgende temaer: språk og argumentasjon; filosofiens historie med spesiell vekt på moral- og politisk filosofi; kontemporær rettsfilosofi; vitenskapsfilosofi.

Examen facultatum gir en innføring i kontemporær rettsfilosofi med vekt på både deskriptive og normative temaer, samt vitenskapsfilosofiske diskusjoner om rettsvitenskapens status.

Examen facultatum er delt i tre deler:

1. En rettsfilosofisk del som diskuterer hva retten er (analytisk jurisprudens).
2. En rettsfilosofisk del om sentrale normative spørsmål om hvordan retten bør være og hvordan den kan begrunnes.
3. En del som er en innføring i diskusjoner om rettsvitenskapens vitenskaplige status

Arbeids- og undervisningsformer

Gjennom å følge forelesninger, delta i seminarer og veiledninger, samt levere inn skriftlige arbeider og selv studium utvikler studenten både analytiske og kritiske evner samtidig som studenten både får generell kunnskap om emnets temaer og fordypninger på enkelte områder. Det legges vekt på skriftlige arbeider og student deltagelse i forelesninger og seminarer for at studentens individuelle kunnskaper og evner skal utvikles.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Innlevering og godkjenning av to individuelle skriftlige arbeidskrav. De individuelle arbeidskravene utvikler studentens dybdekunnskap om ulike temaer fra emnet og studentens analytiske og kritiske evner.

De individuelle skriftlige arbeidskravene skal ha en lengde på mellom 1200 – 1400 ord.

Eksamen

Hjemmeeksamen

På et gitt tidspunkt, som vil fungere som starten på hjemmeeksamensperioden, vil studenten få beskjed om at de to innleverte arbeidskravene skal revideres og leveres som eksamen i form av to essayer. Hvilken periode hjemmeeksamen skal finne sted i blir oppgitt ved semesterets begynnelse. På hjemmeeksamen kan det bli stilt tilleggsspørsmål, eller krav, som vil gjelde for eksamensinnleveringen og som ikke gjaldt for arbeidskravet. Hvert eksamens essay skal være mellom 1400 – 1600 ord. Det blir gitt en samlet karakter på eksamensmappen.

Ved gjentak av eksamen må studentene forholde seg til gjeldende eksamensoppgave, og det er ikke sikkert at tidligere arbeidskrav er relevante for denne. Studentene må derfor påregne å skrive nye tekster i forbindelse med eksamen. Tekstene leveres som eksamensbesvarelse, og skal ikke godkjennes som arbeidskrav på forhånd.

Ansvarlig fakultet

JUS1004/ 1 Kontraktsrett I

Emnekode: JUS1004/ 1

Studiepoeng: 10

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har grundig kjennskap til reglene om inngåelse av avtaler med spesiell vekt på spørsmålet om hvordan og når binding mellom partene oppstår.
- har grundig kjennskap til hovedreglene for tolking av avtaler og til reglene om ugyldighet og lemping særlig etter avtalelovens § 36.
- har grundig kjennskap til reglene om fullmakt og representasjon, dvs. reglene om avtaleslutning ved bruk av mellommenn av ulike slag.
- har kjennskap til trekk i den internasjonale utviklingen i kontraktsretten som kan få betydning for norsk kontraktsrett.

Ferdigheter

Studenten

- kan finne frem til, systematisere og formulere kontraktsrettslige spørsmål og

argumenter innenfor emnene kontraktsrettslig binding, tolking, ugyldighet, lemping og representasjon.

- kan anvende sin faglige kunnskap til å foreta en selvstendig analyse av, og resonnerer seg frem til et faglig forsvarlig standpunkt på, kontraktsrettslige spørsmål innenfor de nevnte emnene.
- kan anvende en faglig metode som omfatter bruk av lovfestete og ulovfestete kontraktsrettslige kilder, herunder relevante internasjonale kilder.

Generell kompetanse

Studenten

- kan formulere, drøfte og ta stilling til rettslige spørsmål innenfor kontraktsrett I på en poengtert og presis måte, både skriftlig og muntlig.

Innhold

- Læren om inngåelse og tolking av avtaler.
- Vilkårene for å lempe avtaler etter avtalelovens § 36.
- Fullmaktslæren.
- Lovfestete og ulovfestete regler om ugyldige avtaler.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Arbeidskrav
- Storgruppeundervisning
- Veiledning
- Selvstudium

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Ett arbeidskrav i form av en individuell besvarelse må være innlevert innen fastsatt frist og godkjent for å kunne gå opp til eksamen.

Eksamen

Emnet avsluttes med individuell prøving med begrensede hjelpemidler. Prøvingen kan

være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave. Prøvingen vil skje innenfor en tidsramme på seks timer.

På grunn av Koronaviruspandemien ble det vår 2022 gjort endringer i eksamensform på emnet.

Eksamensformen våren 2022 er individuell skriftlig hjemmeeksamen, 6 timer.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Se informasjonshefte utarbeidet i det enkelte emnet for utdypende opplysninger.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2001/ 1 Kontraktsrett II

Emnekode: JUS2001/ 1

Studiepoeng: 15

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

JUS1004 Kontraktsrett I

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om og oversikt over det komplekse rettsstoffet i kontraktsretten, bl.a. ved å kjenne til de viktigste kontraktlovene i den spesielle kontraktsretten.
- har kunnskap om og oversikt over de alminnelige ulovfestede kontraktsrettslige prinsippene, herunder hvordan rettsregler og prinsipper forklares og vurderes i kritisk dialog mellom teori og praksis.
- har kunnskap om kontraktsrettens særskilte metode, særlig hvor kontraktstypen er ulovfestet.
- har kunnskap om rettsutviklingen i domspraksis, særlig de viktigste høyesterettsdommene fra de siste 30 år.
- har kunnskap om reglene for kontraktsbrudd og misligholdsbeføyelse.
- har kunnskap om samspillet mellom internasjonale utviklingstrekk og norsk kontraktsrett.

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende spesielle kontraktslover av preseptorisk eller deklarasjonisk natur, med særlig vekt på spørsmål der lovteksten må ses i sammenheng med eventuell internasjonale forankring, lovtekstens forarbeider, lovformål, samt bransjekutyme og domspraksis.
- kan anvende de alminnelige kontraktsrettslige prinsippene til løsning av rettsspørsmål for kontraktstyper som ikke er lovregulert, og håndtere de metodiske utfordringene dette gir, samt kunne håndtere samspillet mellom deklarasjonisk lov og ikke lovfestede prinsipper.
- kan mestre tolkning av kontrakter både på forbruker- og næringsområdet, samt kunne håndtere samspillet mellom deklarasjonisk lov og ikke lovfestede prinsipper.
- kan utrede og utlede rettsskapende bidrag fra domstolene, med særlig vekt på praksis fra Høyesterett.
- kan skille mellom sikre og usikre løsninger av rettslige spørsmål. I sistnevnte tilfelle være i stand til å argumentere juridisk forsvarlig både når det gjelder den beste eller riktige løsning - og når det gjelder hensyn som kan tale for og imot tenkelige løsninger i gitte tilfeller.

Generell kompetanse

Studenten

- kan arbeide selvstendig ved håndtering av kontraktsrettslige problemer - i teoretisk utredning av hva som antas å være gjeldende rett i gitte tilfelle, i rådgivning basert på riktig forståelse av rettsreglene og et godt utviklet skjønn, ved utenrettslig forebygging av tvister (f.eks. redigere en kontrakt), eller avgjøre en tvist på en rettslig forsvarlig måte (dommerrollen).

Innhold

- Kontraktsrett II bygger videre på Kontraktsrett I som omfatter avtaleinngåelsen, fullmakter og ugyldighet.
- Alminnelig og spesiell kontraktsrett.
- Kontraktspartenes plikter overfor hverandre; f.eks. kontraktstolkning, problemer med kontraktsopphør og -revisjon, misligholdslæren osv.
- Reglene for kontraktens oppfyllelse i tiden etter avtaleslutning.
- Læren om de generelle, ulovfestede kontraktsrettslige prinsipper som utfyller de lovfestede reguleringene av ulike kontraktstyper ide særskilte kontraktslovene.
- Tyngdepunktet i det faglige innholdet er kontraktsbruddet, og således hvilke

misligholdsbeføyelser kreditor kan påberope seg ved debtors oppfyllelsssvikt.

- Skjæringspunktet mellom spesiell og allmenn kontraktsrett.

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstendig kildestudium.
- Forelesninger med emneansvarlig faglærer og/eller gjesteforeleser.
- Gruppearbeid med oppgaveløsning og diskusjoner.
- Storgruppeundervisning og «mock trials» med emneansvarlig faglærer.
- Individuell veiledning med emneansvarlig faglærer.
- Manuduksjoner og oppsummeringsforelesninger før eksamen.
- Oppgaveskriving, både frivillige og obligatoriske.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Å skrive, innlevere og få godkjent én oppgave. Arbeidskravet er obligatorisk og må være bestått for at studenten skal kunne gå opp til eksamen.

Eksamen

6 timer individuell, skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, domssamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Se informasjonshefte utarbeidet i det enkelte emnet for utdypende opplysninger.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2002/ 1 Pengekravsrett

Emnekode: JUS2002/ 1

Studiepoeng: 10

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Nei.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hovedtrekkene i lovgivningen om forbrukervern i kredittforhold, i første rekke finansavtaleloven.
- har kunnskap om relevant lovgivning for pengekravsrettslige spørsmål, som f.eks. lovene om foreldelse, gjeldsbrev, forsinkelsesrente o.l.
- har kunnskap om rettsreglene for samskyld, regress, gjeldsovertakelse, renteplikt, riktig oppgjør av pengefordringer, motregning, oppgjørskorreksjon, virkningene av mislighold, kreditormora, foreldelse og alminnelige regler om endring i kreditor- og debitorstilling.
- har kunnskap om rettsutviklingen i domspraksis, særlig de viktigste høyesterettsdommene fra de siste 100 år.
- har kunnskap om metodiske spørsmål av betydning for løsningen av pengekravsrettslige problemstillinger.

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende pengekravsrettslige lovregler.
- kan anvende ulovfestede pengekravsrettslige regler.
- kan løse spørsmål om betalingsforpliktelser både på forbruker- og næringsområdet, samt kunne håndtere samspillet mellom deklarasjonslov og ikke lovfestede prinsipper.

Generell kompetanse

Studenten

- kan arbeide selvstendig ved håndteringen av pengekravsrettslige spørsmål - i form av teoretisk utredning av gjeldende rett, rådgivning om valg av gode betalings- og dokumentformer, samt avgjøre en tvist på en rettslig forsvarlig måte (dommerrollen).

Innhold

- Faget har forbindelseslinjer til andre fag, særlig Kontraktsrett II.
- I JUS2002 Pengekravsrett skal studentene lære rettsreglene for betalingsforpliktelser innen både offentlig rett og privatrett.
- Rettsreglene om betalingsforpliktelser innen privatrett og offentlig rett. Mens andre fag avgjør *vilkårene* for når det oppstår pengekrav, er pengekravsretten i hovedsak innrettet på fellesregler for betalingsforpliktelser som allerede er gyldig stiftet, uansett rettsområde.
- Vederlagskrav i gjensidig bebyrdende kontrakter.

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid med oppgaveløsning og diskusjoner
- Storgruppeundervisning
- Individuell veiledning
- Oppgaveskriving

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan

avlegges

Å skrive, innlevere og få godkjent én oppgave. Arbeidskravet er obligatorisk og må være bestått for at studenten skal kunne gå opp til eksamen.

Eksamen

6 timers skriftlig skoleeksamen

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, domssamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Se informasjonshefte utarbeidet i det enkelte emnet for utdypende opplysninger.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS1006/ 1 Arbeidsrett

Emnekode: JUS1006/ 1

Studiepoeng: 10

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har grundig kunnskap i individuell arbeidsrett med hovedvekt på regler som gjelder for privat/kommunal sektor, og herunder:
  - arbeidsrettslige grunnbegreper og rettskildene i arbeidsretten
  - hvilke regler som gjelder ved etablering av arbeidsforhold, herunder regler om krav til arbeidsavtale, fast og midlertidig ansettelse, prøvetid, og innleie
  - diskrimineringsregelverket
  - arbeidsgivers styringsrett, herunder arbeidsgivers endringsadgang, og arbeidstakernes lojalitetsplikt
  - regler om arbeidstid, ferie, arbeidsvederlag og rett til permisjon
  - regler om kontrolltiltak og HMS
  - hvilke regler som gjelder ved opphør av arbeidsforhold, herunder regler om permittering, oppsigelse og avskjed

- hvilke regler som gjelder ved virksomhetsoverdragelse

Ferdigheter

Studenten

- kan identifisere, drøfte og ta stilling til arbeidsrettslige problemstillinger
- kan analysere og avveie grunnleggende hensyn i arbeidsretten
  - kan anvende arbeidsrettslige regler på praktiske situasjoner
  - kan formulere og formidle kunnskap om arbeidsrettslige problemstillinger

Generell kompetanse

Studenten

- kan drøfte juridiske spørsmål ut fra både lovfestede og ulovfestede rettskilder
- kan presentere og argumentere for egne juridiske analyser, vurderinger og konklusjoner
- kan tilegne seg ny kunnskap av rettslig karakter

Innhold

- arbeidsrettens grunnbegreper
- arbeidsrettens rettskilder
- diskriminering
- etablering av arbeidsforholdet
- arbeidsinnleie
- arbeidstid
- ferie
- arbeidstakers lojalitetsplikt
- arbeidsvederlag
- arbeidsgivers styringsrett
- permisjon fra arbeidet
- kontrolltiltak på arbeidsplassen
- permittering
- krav til arbeidsmiljøet
- opphør av arbeidsforholdet
- virksomhetsoverdragelse

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstudium

- Forelesninger
- Oppgaveløsningsseminar
- Gruppearbeid
- Obligatorisk innlevering
- Veiledning

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

1 arbeidskrav:

Skrive, innlevere og få godkjent individuell besvarelse av en oppgave som i omfang tilsvarer eksamen i emnet.

Denne oppgaven må leveres inn og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg for eksamen.

Eksamen

6 timers individuell, skriftlig skoleeksamen.

Eksamen kan være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, godkjent domssamling utarbeidet av HINN og rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2003/2 Tingsrett

Emnekode: JUS2003/2

Studiepoeng: 15

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen absolutte forkunnskapskrav, men følgende er anbefalte: Examen Philosophicum for jurister (JUS1007/2), Arve- og familierett (JUS1002/1), Juridisk metode/rettskildelære (JUS1001/1), Forvaltningsrett I (JUS1003/1), Examen Facultatum for jurister (JUS1005/2), Kontraktsrett I (JUS1004/1) og Kontraktsrett II (JUS2001/1).

Læringsutbytte

Ved bestått eksamen har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten har kunnskap om

- rettsnormene innen tingsrett, herunder de hensyn rettsnormene bygger på
- begrepet om eiendomsrett
- forutsetninger for og begrensninger i den private eiendomsretten, herunder grenser for utøvelse av eierrådighet
- rettsnormene som gjelder for bruksrettigheter
- rettsnormene som gjelder for sameier
- rettsnormene som gjelder mellom eiendommer
- hevd
- rettsvernsløst og -registre

- forholdet mellom privat eierrådighet og offentligrettslig regulering
- konstitusjonelt og internasjonalt vern av eiendomsretten
- forholdet mellom ekspropriasjon og andre offentligrettslige rådighetsinnskrenkninger
- offentligrettslige rettsnormer om bruk og utnyttelse av fast eiendom
- de metodiske problemstillingene som aktualiseres innen tingsrett
- allemannsrett
- allmenningsrett

Ferdigheter

Studenten kan

- identifisere og drøfte seg frem til faglig forsvarlige løsninger på tingsrettslige problemstillinger
- identifisere de metodiske problemstillingene som aktualiseres ved drøftelse av tingsrettslige problemstillinger
- innhente og systematisere rettslig relevant materiale
- balansere hensynet til privat eiendomsrett og hensynet til motstående interesser – og gjøre greie for denne balansen
- formidle all tilegnet kunnskap (se ovenfor) på en strukturert, presis og klar måte både skriftlig og muntlig

Generell kompetanse

Studenten kan

- tilegne seg ny kunnskap innen fagfeltet og tilgrensende fag
- bruke tilegnet kunnskap innen tingsrett til å håndtere tingsrettslige problemstillinger i spesifikke rettstvister
- utrede tingsrettslige spørsmål på generelt grunnlag, uavhengig av en spesifikk rettstvist
- arbeide selvstendig og i grupper

Innhold

- Rettsnormene innen tingsrett, herunder de hensyn rettsnormene bygger på
- Begrepet om eiendomsrett
- Forutsetninger for og begrensninger i den private eiendomsretten, herunder grenser utøvelse av eierrådighet
- Rettsnormene som gjelder for bruksrettigheter
- Rettsnormene som gjelder for sameier

- Rettsnormene som gjelder mellom eiendommer
- Rettsnormene som gjelder hevd
- Rettsvernsnormer og -registre
- Forholdet mellom privat eierrådighet og offentligrettslig regulering
- Det konstitusjonelle og internasjonale vernet av eiendomsretten
- Forholdet mellom ekspropriasjon og andre offentligrettslige rådighetsinnskrenkninger
- Offentligrettslige rettsnormer om bruk og utnyttelse av fast eiendom
- Metodiske problemstillinger som aktualiseres innen tingsrett
- Allemannsrett
- Allmenningsrett

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Seminar
- Veiledning i grupper
- Oppgaveløsning
- Selvstudium

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

En skriftlig oppgave.

Eksamen

6 timers individuell, skriftlig skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2004/ 1 Erstatningsrett

Emnekode: JUS2004/ 1

Studiepoeng: 10

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har god kunnskap om betingelsene for erstatningsansvar, dvs. erstatningsrettslig relevant skade, ansvarsgrunnlag og adekvat årsakssammenheng.
- har god kunnskap om bilansvaret som ordning, med objektivt ansvar og tvungen forsikring.
- har god kunnskap om skadelidtes medvirkning, lempning, situasjoner med flere skadevoldere og regress.
- har god kunnskap om reglene om tapsutmåling, herunder forholdet mellom erstatning, forsikring og trygd.
- har kunnskap om erstatningsrettens nasjonale kilder.
- har kunnskap om EMK og EØS rettslige kilder av betydning for erstatningsretten.

Ferdigheter

Studenten

- kan identifisere og drøfte erstatningsrettslige problemstillinger knyttet til erstatningsrettslig relevant skade, ansvarsgrunnlag og adekvat årsakssammenheng.
- kan analysere sentrale erstatningsrettslige prinsipper.
- kan anvende erstatningsrettslige regler på praktiske situasjoner.

Generell kompetanse

Studenten

- kan drøfte juridiske spørsmål ut fra både lovfestede og ulovfestede rettskilder.
- kan presentere og argumentere for egne juridiske analyser, vurderinger og konklusjoner.
- kan tilegne seg nye kunnskaper av rettslig karakter.
- har forståelse for de erstatningsrettslige grunnprinsippene og reelle hensyn.
- har forståelse av forholdet mellom erstatning og forsikring for å finansiere skader.

Innhold

- Erstatningsretten omhandler reglene for erstatningsansvar når skade er voldt utenfor kontrakt. Utgangspunktet i norsk rett er at den som lider skade selv må bære tapet. I erstatningsretten behandles det rettslige grunnlaget for at tapet skal veltes fra skadelidte over på skadevolder.
- Fagområdet regulerer således forholdet mellom en som volder skade (skadevolder), og den som rammes av skaden (skadelidte).
- Hovedspørsmålet er når den skadelidte kan kreve sitt tap erstattet av en ansvarlig skadevolder. Dette reiser igjen to spørsmål, som begge reguleres av erstatningsretten. Det første spørsmålet er hvilke vilkår som må være oppfylt for at skadevolder skal bli erstatningspliktig overfor skadelidte. Og forutsatt at vilkårene for erstatningsansvar foreligger: hvor mye skal skadevolder betale til skadelidte. Erstatningsretten omhandler altså både vilkårene for erstatningsansvar og utmålingen (beregning) av erstatningen.
- For at skadevolder skal bli erstatningsansvarlig oppstilles tre hovedvilkår: Det må foreligge en erstatningsrettslig relevant skade, det må påvises et ansvarsgrunnlag og det må foreligge adekvat årsakssammenheng mellom skaden og ansvarsgrunnlaget.
- Fastsettelsen av erstatningsrettslig relevant skade forutsetter at vi tar stilling til om skaden utgjør et økonomisk eller ideelt tap, om skaden har rammet en vernet interesse, og om skadelidte inngår i personkretsen som har en vernet interesse (vernet skadelidt).
- Videre må det påvises et ansvarsgrunnlag som både utpeker et ansvarssubjekt og

en ansvarsbetingende risiko. Hovedvekten i faget er lagt på de ulovfestede ansvarsgrunnlagene culpa og objektivt ansvar. Vurderingstemaene her går igjen i forskjellige lovfestede ansvarsformer. Av disse omfatter læringskravene blant annet bilansvaret, som illustrerer forbindelsene til forsikringsretten, og arbeidsgivers ansvar for ansattes handlinger.

- Spørsmålet om årsakssammenheng er todelt: Er det årsakssammenheng mellom ansvarsgrunnlaget og den erstatningsrettslig relevant skaden, og hvilke begrensninger må oppstilles i ansvarets utstrekning (adekvans).
- Også skadelidtes forhold kan få betydning for ansvarsspørsmålet. Skadelidtes forhold kan påvirke både fastleggelsen av om grunnvilkårene for skadevolders erstatningsansvar er oppfylt, virke ansvarsbefriende, få betydning for ansvarsfordelingen mellom skadevolder og skadelidte, samt ha betydning for spørsmålet om lemping.
- Når vilkårene for erstatningsansvar er oppfylt, blir spørsmålet hvordan erstatningen skal utmåles. Erstatningsutmålingen omhandler erstatningskravets innhold. Utgangspunktet er at det skal ytes full erstatning, og at det er skadelidtes individuelle tap som skal dekkes. Sentralt står også prinsippet om fradrag for fordel og skadelidtes tapsbegrensingsplikt. Skadelidtes forhold har således stor betydning i tapsutmålingen.

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstudium
- Forelesninger
- Emne- og skriveseminar
- Oppgaveseminar
- Gruppearbeid
- Obligatorisk innlevering
- Veiledning

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

1 arbeidskrav:

Innlevering av individuell besvarelse av en oppgave som i omfang tilsvarer eksamen i emnet. Denne oppgaven må leveres inn og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg for eksamen.

Eksamen

6 timers individuell, skriftlig skoleeksamen.

Eksamen kan være av praktisk eller teoretisk art, men slik at det alltid skal gis en praktisk oppgave.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov- forskrifts- og konvensjonstekster, godkjent domssamling utarbeidet av HINN og rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2007/2 Western Legal Culture – Comparative History and Theory of Legal Methods

Emnekode: JUS2007/2

Studiepoeng: 15

Semester

Autumn

Språk

English

Krav til forkunnskaper

No

Læringsutbytte

Knowledge

- Students understand the different types of legal methods and their function within legal sources like the constitution, statutes, court cases and contracts.
- Students understand the basic elements of the research methods of comparative law, legal history and legal theory.
- Students understand how the social context influences legal systems and its methods.

Skills

- Students are able to reflect on the main differences of the civil law and common law tradition and how it affects legal reasoning in Norwegian law today.
- Students are able to analyze the function of the public law – private law division

and its effects on legal methods. They are able to reflect on the impact of public and individual interests in the law.

General competence

- Students have an improved ability to discuss how the Norwegian legal culture is influenced by different western legal traditions and historical and societal contexts. In light of this, they are able to evaluate and reflect on – and discuss – today’s legal methods in Norwegian law.

Innhold

- Legal methods regulate how the law evolves and how we apply the law. Legal methods are embedded in legal culture. The course will analyze the evolution of legal methods in the two main western legal cultures, the (continental) civil law and the (English and American) common law tradition, and will examine how Norwegian law relates to these legal cultures.
- The course will explain how the civil law tradition created the private law – public law division, its function in today’s society and asks whether common law follows similar concepts.

Arbeids- og undervisningsformer

- Legal texts and textbooks – research relevant sources and literature
- Lectures
- Group tutorials
- Individual assignments
- Academic supervision

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Deliver a written individual assignment, which must be approved by the supervisor.

Eksamen

- Individual written home examination
- Duration: One week
- Grading scale: Letters A-F
- Language: English

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2006/ 1 Norske og internasjonale rettslige institusjoner

Emnekode: JUS2006/ 1

Studiepoeng: 16

Semester

Høst / Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om det dynamiske samspillet mellom statsmaktene.
- har kunnskap om det dynamiske mellom nasjonal og internasjonal rett.
- har kunnskap om hvorledes samspillet mellom statsmaktene og mellomnasjonal rett virker inn på utformingen og tolkningen av retten.

Ferdigheter

Studenten

- kan reflektere over samspillet mellom makt, politikk og rett.

- kan identifisere teoretiske og praktiske rettsspørsmål innenfor de tre emneområdene emnet omfatter.
- kan drøfte og løse teoretiske og praktiske rettsspørsmål innenfor de tre emneområdene emnet omfatter.

Når kurset er gjennomført skal studentene kunne gjøre rede for det dynamiske samspillet mellom statsmaktene og mellom nasjonal og internasjonal rett og hvorledes dette virker inn på utformingen av og tolking av retten. Studentene skal også kunna reflektere over samspillet mellom makt, politikk og rett.

Videre skal studentene kunne identifisere, drøfte og løse teoretiske og praktiske rettsspørsmål innenfor de 3 emneområdene som emnet omfatter.

Innhold

Generelt:

- De viktigste rettslige institusjonene nasjonalt og internasjonalt innenfor hvert av de tre emneområdene.
- Sentrale rettslige begreper fra hvert av de tre emneområdene emnet omfatter.
- Rettskildeprinsippene innenfor hvert av de tre emneområdene emnet omfatter.

Spesielt for hvert delemne:

Statsforfatningsretten:

- Stortingets kompetanse når det gjelder lovgivning, bevilgninger og skattlegging.
- Regjeringens oppgaver og generelle kompetanse, herunder vedrørende utenriksstyre.
- Prinsippet om domstolenes uavhengige stilling.

Folkeretten:

- Folkerettens regler om forholdet mellom stater og om mellomstatlige organisasjoner.
- Rettskildene i folkeretten.
- Hovedprinsippene om folkerettens stilling i forhold til nasjonal rett.

- Hva som kjennetegner en stat og reglene om statsterritorium og jurisdiksjon.
- Reglene om inngåelse og tolkning av traktater.
- Reglene om statlig maktbruk og intervensjon.
- Internasjonal tvisteløsning.
- Prinsippene FN bygger på, og FN-organenes kompetanse.

EU/EØS-retten:

- De rettslige institusjonene og regeldannelsen innenfor den europeiske unionen (EU) og det europeiske samarbeidsområdet (EØS).
- Hovedtrekkene ved EU- og EØS-avtalen og institusjonene innenfor EØS-samarbeidet.
- Lovgivningsprosessen innenfor EU og EØS.
- Overvåkingssystemet innenfor EU og EØS.

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Seminarer
- Gruppearbeid m/oppgaveløsning
- Veiledning
- Oppgaveskriving

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er ett obligatorisk arbeidskrav i emnet som må leveres til fastsatt frist og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg til eksamen.

Eksamen

Skriftlig skoleeksamen inntil 6 timer med begrenset adgang til å benytte hjelpemidler.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Se informasjonshefte utarbeidet i det enkelte emnet for utdypende opplysninger.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2008/ 1 Menneskerettigheter

Emnekode: JUS2008/ 1

Studiepoeng: 12

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om de sentrale menneskerettslige problemstillinger i norsk rett og i EMK-retten.
- har kunnskap om samspillet mellom norsk nasjonal rett og EMK-retten.
- har kunnskap om hvordan den europeiske menneskerettighetsdomstolen EMD gjennom sin rettsskapende virksomhet påvirker nasjonal rett i Norge.

Ferdigheter

Studenten

- kan identifisere sentrale menneskerettslige problemstillinger.
- kan drøfte og løse menneskerettslige problemstillinger.

Innhold

Emnet

- omhandler de grunnleggende krav individet kan stille til myndighetene i Norge og innenfor det europeiske menneskerettighets samarbeidet (Europarådet).
- omhandler menneskerettighetene slik de er beskyttet gjennom den norske grunnloven og andre norske rettskilder, samt gjennom den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK).
- legger spesiell vekt på de rettsavgjørelser som foreligger fra norske domstoler og den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD).

Arbeids- og undervisningsformer

- Selvstendig kildestudium
- Forelesninger
- Gruppearbeid m/oppgaveløsning
- Miniseminar
- Veiledning
- Oppgaveskriving

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er ett obligatorisk arbeidskrav i emnet som må leveres innen fastsatt frist og bli godkjent for at studenten skal kunne fremstille seg for eksamen.

Eksamen

6 timers skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov-, forskrifts- og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Se informasjonshefte utarbeidet i det enkelte emnet for utdypende opplysninger.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS2005/2 Forvaltningsrett II

Emnekode: JUS2005/2

Studiepoeng: 17

Semester

Vår

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

JUS1003 Forvaltningsrett I

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om de særlige metodiske problemstillingene i alminnelig forvaltningsrett.
- har kunnskap om det juridiske kompetansebegrepet, herunder forholdet mellom ulike typer kompetanse.
- har kunnskap om personelle kompetansespørsmål, herunder delegasjon.
- har kunnskap om materielle kompetansespørsmål, herunder kravet om hjemmel ved inngrep (legalitetsprinsippet), og hvordan dette kommer til uttrykk i Grunnloven og EM.
- har kunnskap om forholdsmessighet (proporsjonalitet) som potensiell skranke for forvaltningens myndighetsutøvelse, basert på norsk rett, EØS-rett og EMK.
- har kunnskap om skillet mellom rettsanvendelsesskjønn og forvaltningsskjønn, og betydningen av skillet for domstolenes kontroll med forvaltningen, og grensene for

utøvelsen av forvaltningsskjønn.

- har kunnskap om adgangen for forvaltningen til å stille vilkåret for begunstigende vedtak, til å inngå forvaltningsavtaler og til å forhåndsbinde forvaltningsmyndighet.
- har kunnskap om rettslige konsekvenser av brudd på reglene om forvaltningens kompetanse, primært om når vedtak blir ugyldige.
- har kunnskap om utvalgte temaer for miljøretten og velferdsretten, med vekt på å vise hvordan den spesielle forvaltningsretten illustrerer og samvirker med den generelle forvaltningsretten.

Ferdigheter

Studenten

- kan bruke generelle forvaltningsrettslige prinsipper til å analysere og løse problemstillinger fra ulike områder av offentlig forvaltning, inkludert gjennom bruk av særlovgivning, forskrifter eller andre rettskilder som ikke har vært uttrykkelig dekket i løpet av emnet.
- kan innhente og systematisere rettslig relevant materiale, og gjennom dette identifisere relevante problemstillinger, og analysere disse på selvstendig grunnlag ut fra et sammensatt rettskildebilde.
- kan kritisk vurdere den normative holdbarheten av ulovfestet forvaltningsrett, i lys av grunnleggende hensyn som rettssikkerhet.

Generell kompetanse

Studenten

- kan tilegne seg ny juridisk kunnskap.
- kan systematisere og analysere komplekst juridisk stoff, også basert på nye rettskilder.
- kan formidle juridiske analyser, og gi råd og ta standpunkt basert på disse.
- kan presentere og argumentere for egne vurderinger og konklusjoner.
- kan arbeide selvstendig.

Innhold

- Metodiske problemstillinger i alminnelig forvaltningsrett.
- Det juridiske kompetansebegrepet, herunder forholdet mellom ulike typer kompetanse.
- Personelle kompetansespørsmål, herunder delegasjon.
- Materielle kompetansespørsmål, herunder kravet om hjemmel ved inngrep (legalitetsprinsippet), og hvordan dette kommer til uttrykk i Grunnloven og EM.

- Forholdsmessighet (proporsjonalitet) som potensiell skranke for forvaltningens myndighetsutøvelse, basert på norsk rett, EØS-rett og EMK.
- Skillet mellom rettsanvendelsesskjønn og forvaltningssskjønn, og betydningen av skillet for domstolenes kontroll med forvaltningen, og grensene for utøvelsen av forvaltningssskjønn.
- Adgangen for forvaltningen til å stille vilkåret for begunstigende vedtak, til å inngå forvaltningsavtaler og til å forhåndsbinde forvaltningsmyndighet.
- Rettslige konsekvenser av brudd på reglene om forvaltningens kompetanse, primært om når vedtak blir ugyldige.
- Utvalgte temaer for miljøretten og velferdsretten, med vekt på å vise hvordan den spesielle forvaltningsretten illustrerer og samvirker med den generelle forvaltningsretten.
- Ved Høgskolen i Innlandet er forvaltningsrettsfaget delt i to. Forvaltningsrett I handler om saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, og gir en generell innføring i forvaltningsretten som helhet. Forvaltningsrett II (JUS2005) går nærmere inn på de resterende delene av forvaltningsretten, altså forvaltningens materielle og personelle kompetanseregler, samt reglene om ugyldighet. Forvaltningsrett II inneholder også to deler av den spesielle forvaltningsretten (miljørett og velferdsrett), som brukes for å illustrere de generelle reglene.

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Skriftlig innleveringsoppgave
- Seminarer
- Veiledning i grupper
- Selvstudium

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Innlevering av individuell besvarelse av en oppgave som i omfang tilsvarer eksamen i emnet. Denne oppgaven må leveres inn og bli godkjent for at studenten skal kunne framstille seg for eksamen.

Eksamen

- 6 timer skriftlig skoleeksamen
- Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Lovsamling og særtrykk
- Domssamling

Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

JUS1051/1 Dynamisk tingsrett

Emnekode: JUS1051/1

Studiepoeng: 6

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Bestått eksamen i følgende emner på studieprogrammet Bachelor i rettsvitenskap: Juridisk metode m/rettskildelære, kontraktsrett I, kontraktsrett II og tingsrett.

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten har god forståelse av

- Reglene om løsning av rettighetskollisjoner, herunder legitimasjonsreglene i gjeldsbrevloven
- Reglene om tinglysning og annen rettighetsregistrering, herunder registreringens betydning
- Reglene om opptrinnsrett, opplåning av pantobligasjoner og prioritetsvikelser

Studenten har kjennskap til

- Hva en panterett er og de viktigste formene for pant
- Hva en konkurs innebærer

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studentene være i stand til å identifisere og løse rettsspørsmål om dynamisk tingsrett i så vel et teoretisk som et praktisk perspektiv.

Generell kompetanse

Etter gjennomført emne skal studentene være i stand til å foreta en selvstendig analyse og drøftelse av de rettsspørsmål som reises i den dynamiske tingsretten, og reflektere over den samfunnsmessige betydningen som rettsreglene om dynamisk tingsrett har.

Innhold

I dynamisk tingsrett behandles reglene om forholdet mellom konkurrerende rettighetshavere. Faget angår altså såkalte tredjepersonskonflikter. Dette er typisk konflikter der en part i en kontrakt er i et konkurranseforhold til andre omsetningsserververe eller til kontraktsmotpartens kreditorer som ønsker å gjøre beslag i kontraktsgjenstanden gjennom utleggspant eller konkurs. Til faget hører også regler for tilsvarende konflikter der rettsposisjonen er etablert på annet grunnlag enn ved kontrakt, særlig ved utleggspant (tvangspant).

Arbeids- og undervisningsformer

Selvstendig kildestudium

Forelesninger

Gruppearbeid med oppgaveløsning og diskusjoner

Storgruppeundervisning

Individuell veiledning

Oppgaveskriving

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Det er én skriftlig innlevering i emnet, men denne er ikke obligatorisk. Studenter kan fremstille seg for eksamen i emnet selv om de ikke har levert besvarelse eller den innleverte besvarelsen blir vurdert til ikke bestått.

Eksamen

4 timers skriftlig skoleeksamen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Lovsamling, lov- forskrifts og konvensjonstekster, rettskrivningsordbøker. Det er begrenset adgang til å gjøre egne antegnelser i hjelpemidlene. Emneansvarlig kan særskilt tillate andre hjelpemidler.

Se informasjonshefte utarbeidet i emnet for utdypende opplysninger.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap